

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 >
Pe 3 luni 8 >
Studentii plătesc pe jumătate
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Ochiul Dâmboviței —91.
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechiu 2 Lei

Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

A doua Societate de Credit funciar rural-urban de D. Chebapci.

Jurisprudența română:

Inalta Curte pe casație și justiție, secțiunea I: *Ioan Stoianescu Tocu cu Teodora A. Dimitriu și A. Dimitriu.*

Curtea de apel secția I: *E. Cristici și N. Constantinescu cu Ion Olteanu.*

Tribunalul Ilfov, secția I: *Maria Ivanovici cu N. Crătunescu și N. Mitescu.*

Tribunalul județului Covurlui; *Primăria orașului Galați cu Aron Segal.*

Trib. jud. Ilfov, secția comercială: *A. Mărculescu cu Elena Fănuță și Stamate Dinescu.*

Informațiuni.—Erată.—Bibliografie.

A DOUA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR RURAL-URBAN

Din inițiativa Senatului s'aŭ propus un proiect de lege pentru înființarea unei: *A doua societate de Credit funciar rural-urban.*

Scopul ce se urmărește de propunătorii, cum se arată în expunerea de motive ce însoțește proiectul de lege, este de a înlesni pe proprietarii de imobile rurale și urbane, să poată face împrumuturi, constituind o ipotecă în al doilea rang după aceea a Creditului funciar ce funcționează.

Prima societate a Creditului funciar, împrumutând sume de bani până la jumătatea din valoarea prețuită a imobilului, și cu ipotecă numai în întâiul rang, proprietarul, la trebuințele și nevoile sale, este de multe ori silit a mai contracta împrumuturi ipotecare, asigurându-le în al doilea rang.

În expunerea de motive, spre a se demonstra necesitatea ce se simte de înființarea unei ase-

menea instituțiunii, și utilitatea ce ea ar produce, se arată că împrumuturile ipotecare în al doilea rang ce se fac de către proprietarii de la particulari, sunt oneroase, ruinătoare pentru dênșii: Ei nu pot împrumuta de cât cu o dobândă de 12 și chiar 15 % dobânzi, în disproporțiune cu venitul ce anual produce un imobil, acel de șase la sută, scăzându-se plata foncierei și a celor-l'alte cheltueli. Înființându-se instituțiunea propusă, proprietarii, cu lesnire, în scurt timp, și cu un procent de 7%, vor putea împrumuta, scăpând de speculațiunea cămătarilor.

Tot în expunerea de motive se arată că, prin proiectul de lege propus, nu se sdruncină întru nimic societățile de credite funciare existente, pentru că noua societate va împrumuta numai în al doilea rang, ea va înlocui numai pe cămătarii de astăzi, cari n'aŭ supărat Creditul funciar-urban, dar aŭ ruinat numai pe proprietarii ce aŭ fost nevoiți a recurge la împrumuturi ipotecare în al doilea rang.

În privința solidității a acestei a doua societăți de Credit funciar rural-urban, expunerea de motive arată că împrumuturile se vor face numai până la jumătatea din valoarea prețuită a imobilului rămas ne afectat de ipotecă. Ast-fel dacă un imobil ipotecat în primul rang la Creditul funciar, a fost evaluat cu suma de 20,000, și se găsește înscrisă o inscripțiune ipotecară de 10,000, noua societate nu va împrumuta de cât 5,000 lei, în al doilea rang ipotecar.

Firește că propunătorii acestui proiect de lege

n'au mai crezut de trebuință a arăta și alte avantagii ce le are, pentru cuvîntul că ele sunt cunoscute din funcționarea de mai bine de 25 de ani al societății de Credit funciar. Noi totuși vom enumera câte-va din ele.

Intre cele mai mari primejdii la care este supus proprietarul ce împrumută la un particular, este gândul ascuns al acestuia de a înghiți proprietatea împrumutatului, urmărind'o și cumpărând'o la licitațiune pe un preț aproape de nimic.

Acești speculanți, acești nerușinați cămătari procedează în chipul următor: Până a se hotărî să dea cu împrumut, supun pe nenorocitul proprietar la toate umilințele, și îl face să trăească în neastâmpăr prin samsari, așa botezați avocații lor, cari au să examineze și să se pronunțe dacă titlurile de proprietate sunt bune și în regulă. Cea d'ntâiu condițiune este de a își lua pe un an dobânda înainte. Ast-fel dacă cine-va se împrumută cu zece-mii lei nooi, 'i se numără numai 8800, căci 1200 este dobânda. Ei mai rețin cheltuelile cu facerea actelor, cu consultarea actelor. Nicî în un contract de împrumut nu lipsește clauza că, dacă la expirarea termenului de 6 luni nu se vor plăti regulat procentele, întreg capitalul va deveni exigibil și actul se va executa fără mijlocire de judecată. Este în deajuns ca din o împrejurare neprevăzută, bietul debitor să întârzie cu o singură zi pentru a'și vedea imobilul său pus în urmărire, adică făcîndu-se mai întâiu comandamentul de a plăti întreg capitalul, numai pentru că au întârziat o zi cu plata dobânzei.

În afară de aceasta, prin legea ce se propune se aduce înlesnire celor cari vor voi a se împrumuta după ce făcuse un împrumut la Creditul funciar de astă-zî, prin aceia că ei plătesc nu de odată capitalul întreg, dar cu anuități.

Inlesnirea proprietarilor, micșorarea cametei și stîrpirea lacomilor speculanți, este asigurată prin proiectul de lege propus.

Clasa aleasă în o societate este mai mult aceia a proprietarilor rurali și urbani. Cu părere de rău trebuie însă se constatăm că, din cauza lipsei unei societăți ca acea propusă prin proiect, proprietățile funciare urbane au trecut în mare parte la streini, iar cele rurale la cămătari, în

cât când te aștepți să vezi în un proprietar, reprezentantul unei vechi familii, dai peste un parvenit, peste un cămătar, orî fecior de cămătar. Creditul funciar urban, ajută și la înfrumusețarea orașelor, căci, proprietarii fiind siguri de a găsi bani cu împrumut, face clădiri mari și frumoase.

Noi nădăjduim că proiectul acesta de lege va fi votat, și nu va întâmpina adversari spre a'îl combate, nicî oamenii ce ar putea să întârzieze votarea lui, cum s'a întâmplat cu prima societate a Creditului Funciar. ¹⁾

Citesc în frumoasa lucrare a d-lui I. Ionescu-Dolj „*Credite Funciare*“ singura scriere bună și complectă asupra acestei materii discuțiunile aprinse ce au avut loc în amîndouă corpurile legiuitoare. Mulți vrăjmași avea proiectul de lege pentru înființarea *Primei Societăți Funciare*, cu asociațiunea proprietarilor. El însă a avut și înflăcărați sprijinatorii. Printre toți strălucește neuitatul Vasile Boerescu, însuflețit de un adevărat patriotism, bărbat învățat, dar, mai presus de toate, un om plin de iscusință. El a dovedit că o țară mică ca a noastră, trebuie să respingă pe banquerii și pe capitaliști streini, ce erau sprijiniți în amîndouă corpurile legiuitoare ²⁾. Câtă de mare dreptate avea susținătorii proiectului în 1873, ne a dovedit starea înfloritoare a Creditului Funciar Rural și Urban.

Ar fi una din cele mai frumoase emulațiuni, dacă Camera întrecîndu-se cu Senatul, ar propune, din inițiativa ei, un proiect de lege, pentru înființarea unei alte instituțiuni «*Muntele de Pietate*», ce ar veni în ajutorul lumii nevoese și săracă, mai numeroasă de cât a proprietarilor, scăpându-i și pe aceștia din mâinele rapace ale cămătarilor, mârșavi, speculanți, nerușinați și lacomi speculatori.

D. Chebapci.

¹⁾ Obiecțiunea cea mai serioasă și pe care am auzit'o din gura d-lui Vasile Lascar și a d-lui Iancu Poenaru-Bordea este aceasta. La ce să umblăm cu înființarea unei a doua Societăți, și să ne vărăm în cheltueli, când scopul propus prin proiect se poate realiza, autorizându-se Societățile de astăzi a împrumuta până la două treimi din valoare.

²⁾ Cât de aprinse erau desbaterile se poate convinge oricine din cuvintele înșepătoare ale lui Mihail Cogălniceanu: «Să votăm acest proiect, dar să-l votăm cu maturitate, să-l votăm nu numai cum zicea Onor. d. Ministru de internă (Lascar Catargi), peptănat, dar să-l votăm și cu unghiile atăcate și cu dinții piliți ca să nu muște și să-l votăm pentru că destul am încercat cu streinii, să cercăm odată și cu Români!».

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

CURTEA DE CASAȚIUNE ȘI IUSTITIE, SECȚIUNEA I

Audiența de la 18 Ianuarie 1899

Președinția d-lui C. E. SCHINA, Prim-președinte

Ion Stoenescu Țocu cu Theodora A. Dimitriu și A. Dimitriu

Acțiune posesorie. — Indivisiune. — Dacă acțiunea posesorului se poate exercita și în contra codevălmașului.

Acțiunea posesorie având de obiect încetarea turburării adusă posesiunii, se exercită în contra tuturor persoanelor cari aduc o asemenea turburare, și nici un text de lege nu împiedică pe cel ce posedă în devălmășie cu altul, să exercite o asemenea acțiune în contra codevălmașului său.

Decisiunea No. 10. — Respingerea recursului făcut de Ion Stoenescu Țocu în contra sentinței Tribunalului Argeș cu No. 113/98, dată în proces cu Teodora A. Dimitriu și A. Dimitriu.

Curtea

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hântzescu ;

Deliberând

Asupra motivului de casare :

«Exces de putere, incompetința și nesocotirea principiilor ce guvernă coproprietatea. În adevăr, d-na Theodora A. Dimitriu a cerut de la judele de ocol să fiu condamnat la desființarea unei magazii făcută în curte, fondându-și cererea pe motiv că d-sa ar fi avut în devălmășie un drept de trecere».

«Judecătorul și-a declinat competența, iar tribunalul reformează și admite cererea, cu toate că chiar de 'i s'ar recunoaște un drept de codevălmășie, acesta este considerat că nu se bucură și nu administrează de cât nomine comuni, adică pentru indivisiune sau societate, posesiunea sa este echivocă și nu poate servi la prescripțiune, nici prin urmare să dea loc la o acțiune posesorie».

Având în vedere sentința supusă recursului a tribunalului de Argeș cu No. 113 din 1898 ;

Având în vedere că Theodora A. Dumitriu a cerut de la judecătorul de ocol, ca să fie obligat Ion Stoenescu Țocu să desființeze dintr'o curte, ce se posedă de dânsul în devălmășie, construcția unei magazii, ce împiedică și turbura exercițiul posesiunii ca codevălmaș ;

Că judecătorul de ocol și-a declinat competența de a judeca sub cuvânt, că o asemenea acțiune între codevălmași nu putea face obiectul unei acțiuni posesorie, ci trebuia a fi intentată pe cale petitorie.

Că tribunalul de Argeș, judecând în apel, constată că locul, pe care s'a construit magazia, se stăpânea în devălmășie de reclamantă și intimat, că construcția acelei magazii era de natură a aduce o turburare pose-

siunei reclamantei, și că prin urmare dânsa era în drept de a intenta o acțiune posesorie, pentru a face să înceteze turburarea adusă posesiunii sale ;

Că în consecința acestor premise, tribunalul respinge excepțiunea de necompetință admisă de judecătorul de ocol, evoacă fondul și condamnă pe Ion Stoenescu Țocu să desființeze magazia, ce construisese pe locul stăpânit în devălmășie ;

Considerând că chestiunea, adusă în cercetarea acestei Curți, consistă întru a se ști, dacă o persoană ce posedă un imobil în devălmășie cu altul, este în drept de a intenta o acțiune posesorie codevălmașului său, pentru a face să înceteze actele ce-l turbură posesiunea ;

Considerând că acțiunea posesorie, având de obiect încetarea turburării adusă posesiunii, se exercită în contra tuturor persoanelor care aduc o asemenea turburare ; că nici un text de lege nu împiedică pe cel ce posedă în devălmășie cu altul, să exercite o asemenea acțiune în contra codevălmașului său ;

Că neincuviințarea unei asemenea acțiuni în contra codevălmașului, pe lângă că nu se întemeiază pe nici o dispozițiune pozitivă de lege, nu este nici rațională, căci acela care posedă în devălmășie și care este turburat în posesiunea lui, are același interes să facă să înceteze turburarea orî de unde ar provoni, fie de la codevălmașul său fie de la orî ce altă persoană ;

Considerând că în fața constatărilor de fapt stabilite de instanța de fond și care scapă de sub controlul acestei Curți, cu drept cuvânt tribunalul a admis acțiunea posesorie intentată de Theodora A. Dimitriu, și urmând ast-fel n'a comis nici exces de putere, nici violare de lege.

Pentru aceste motive, respinge, etc.

CURTEA DE APPEL, SECȚIA I

Audiența de la 4 Noembrie 1898

Președinția d-lui A. E U S T A Ț I U, Consilier

E. Cristici și N. Constantinescu cu Ion Olteanu

Decisiunea civilă No. 234

Căutarea maternității. — Cum se dovedește maternitatea. — Când este admisibilă proba testimonială. — Inceput de dovadă în scris. — (Art. 308 cod. civil).

Copilul ce'și reclamă pe mama sa trebuie să dovedească că el este același copil pe care l'a născut și nu poate dovedi aceasta prin martori de cât numai atunci când va exista un inceput de dovadă în scris.

Mărturisirea estrajudiciară făcută de femeia ce copilul pretinde că este mama sa, înaintea unui agent judecătoresc competent d'a consemna asemenea mărturisiri, cum că a născut un copil dar că n'a cunoscut nici odată pe copilul ce a născut, nu poate constitui un inceput de dovadă înscris care să facă admisibilă proba testimonială.

S'a ascultat : d-nii avocați Gr. Urlățeanu, Chr. Goga, și V. Lascăr din partea apelanților N. Constantinescu

și Elena Christici, precum și d-l avocat Al. Rioșianu, din partea intimatului Ion Olteanu.

Curtea,

Având în vedere apelul lui N. Constantinescu și Elena Cristici în contra hotărîrii tribunalului Ilfov secția I No. 508 din 1898, pentru motivul că tribunalul a violat art. 308 din codul civil;

Având în vedere că această hotărîre recunoaște lui Ion Olteanu calitatea de fiu natural al Elenei Cristescu și dispune trimeterea acestuia în posesiunea averii Tudorița Cristescu mamă legitimă a Elenei Cristescu;

Având în vedere și cererea lui Nicolae Constantinescu și Elena Cristici, d'a fi trimiși în posesiunea acestei averi, defuncta fiind mătușa lor de mamă și contestând lui Ion Olteanu calitatea de nepot al Tudoritei Cristescu;

Considerând că intimatul Ion Olteanu face în adevăr dovada prin o mărturisire a Elenei Cristescu înaintea judecătorului de instrucție cab. No. 3. la 27 Iunie, că aceasta a născut un copil la 23 Aprilie 1880; dar la interogatoriul ce i s'a luat a adăugat «mie nu mi-a arătat copilul ast-fel că nu știu dacă a fost băiat sau fată. Repet că nu am văzut de loc copilul, eu eram bolnavă în acele momente, mi-a spus însă Șifa Adam și Leanca Vasilescu că era băiat».

Văzând art. 308 c. c., care spune că copilul ce și va reclama pe mama sa, va fi dator a dovedi că el este același copil pe care l'a născut și nu va fi primit, adaugă, legea a dovedi aceasta prin martori, de cât numai atunci când va fi un început de dovadă în scris;

Având în vedere că copilul n'are nici un început de dovadă scrisă și dacă admitem ca jurisprudență că mărturisirea extra-judiciară a unei persoane înaintea unui agent judecătoresc competente d'a consemna acele mărturisiri pot constitui un început de dovadă care să se poată complecta cu martori, în fapt mărturisirea de mai sus dovedeste că Elena Cristici n'a cunoscut nici odată pe copilul ce a născut, așa că Ion Olteanu, e privat de acest început de dovadă, pentru ca cu martori să și completeze dovada calității sale de copil natural;

Ast-fel fiind, proba cu martori e neadmisibilă și prin urmare cererea lui Ion Olteanu d'a fi recunoscut ca copil natural al Elenei Cristescu, trebuie respinsă și prin consecință, devine admisibilă cererea apelanților d'a fi trimiși în posesiunea averii defunctei Tudorița Cristici;

Pentru aceste motive, admite apelul etc.

(ss) A. Eustațiu, M. Iulian, M. Paleoglu, C. G. Dâmboviceanu.

Grefier (s) N. Brătianu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA I

Audiența de la 26 Noembrie 1898

Președinția d-lui GR. ȘTEFĂNESCU, Prim Președinte

Maria Ivanovici cu N. Crătunescu și N. Mitescu

Sentința No. 739

Testamente. — Interpretarea lor. — Ce trebuie să se cerceteze în interpretarea lor.

Legatar universal. — Când se dobândește această calitate. — Dacă este necesar ca să-i mai rămână ceva din succesiune.

Legatar universal. — Executor testamentar. — Dacă se exclude unul pe altul.

Substituțiune fideicomisariă. — Dacă este oprită de lege. — Caracterele ei. — Când există. — Legatar universal însărcinat a funda un azil și a întrebuința venturile succesiunii la întreținerea lui. — Dacă aceasta constituie o substituțiune fideicomisariă. — (Art. 803 cod. civil).

Persoană morală. — Instituțiune de bine-facere. — Dacă trebuie autorisațiune prealabilă legală pentru cererea ei.

Substituțiune fideicomisariă bilaterală. — Când există. — Două legatari universal. — Dacă testatorul poate dispune ca în cas când unul din legatari ar înceta din viață sau ar refusa, beneficiile și sarcinile să treacă asupra legatarului supraviețuitor. — (Art. 804 c. civ.).

Succesiune. — Acțiune în revendicare. — Succesor neavând sesină. — Ce trebuie să obțină în prealabil.

1. *În interpretarea testamentelor, ca și a convențiilor, ceea ce are a se cerceta și stabili, este intențiunea autorului testamentului, care se stabilește nu atât din terminologia întrebuințată, pe cât din natura dispozițiilor testamentare, ele fiind concretizarea voinței și reflexiunii dispunătorului.*

2. *Pentru a se dobândi de cine-va calitatea de legatar universal, este suficient a avea vocațiune la totalitatea patrimoniului testat de defunct, independent dacă de fapt instituitului legatar universal nu i-ar mai rămâne nimic din liberalitatea făcută lui, fie din cauza multor sarcini de care e grevat legatul universal, fie din cauză că datoriile anterioare decesului ar absorbi activul averii.*

3. *Calitatea de executor testamentar nu exclude pe aceea de legatar universal, când ambele sunt conferite uneia și aceleași persoane.*

4. *Substituțiunile sau fideicomisele sunt oprite de lege, și sunt nule dispozițiunile testamentare cari au caracterul substituțiunilor fideicomisare.*

5. *Ceea ce caracterisă o substituțiune fideicomisară este dispozițiunea prin care testatorele însărcinează, pe o persoană gratificată în primul rând, de a păstra în tot timpul vieții sale bunurile obiectului legatului și în urmă a le restitui, la moartea sa, unei a treia persoană, gratificată în al doilea rând.*

Ast-fel când un testator institue un legatar universal însărcinându-l să înființeze un azil de infirmă, — persoană incertă —, destinând pentru întreținerea acestui azil venitul întreg al averii, prin aceasta n'a făcut o dispozițiune având caracterul unei substituțiuni fideicomisarie, căci, în primul loc, instituitul nu joacă rolul de fiduciar însărcinat a conserva bunurile, cu care este gratificat, până la moartea sa, și în urmă a le transmite unei alte persoane, ci are caracterul de legatar universal, și în al doilea rând de idee, dacă dispozițiunea testamentară consistă în a se întrebuința de legatarul universal venitul averii succesoriale la crearea și întreținerea unui azil de infirmă, prin aceasta nu se afirmă și o transmisiune, adică o nouă instituție de legatar în favoarea aceluși azil, și această dispo-

situune nu poate fi considerată de cât ca un legat sub modo permis de lege.

6. *Fundațiunea unei instituțiuni de bine-facere, având scopuri umanitare și recunoscute utile societății, poate avea o existență juridică și fără o prealabilă autorisațiune legală, întru cât nefiind contrariă nici bunelor moravuri, nici proibită de lege, crearea ei este permisă.*

7. *Dispozițiunea prin care un testator dispune că în cas când unul dintre legatarii săi universalii ar înceta din viață, — bine înțeles înaintea morții testatorului —, său ar refusa să primească succesiunea, toate sarcinile să rămână asupra celui care va supraviețui saū va primi, nu constituie o substituțiune fideicomisariă bilaterală, și deci este valabilă, căci prin această dispozițiune testatorul nu a făcut o liberalitate în sensul că legatarul supraviețuitor este gratificat în două ordine de succesiune, pentru că ambii legatari universalii sunt instituiți direct de autorul testamentului și deveniți proprietari cu vocațiune pentru totalitatea succesiunii în același moment, epoca morții testatorului.*

8. *Nimeni nu poate exercita o acțiune în revendicare cu titlu de erede, când nu are sesina, dacă în prealabil nu a cerut și obținut de la tribunal trimiterea în posesiunea acelei averi succesoriale pe care o revendică.*

S'au ascultat : d-l avocat G. I. Pârvulescu, din partea reclamantei Maria Ivanovic, și d-nii avocați C. Disescu, și I. I. Boambă din partea intimatului I. Mateescu ;

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de d-na Maria Ivanovic, cu autorisația soțului său Lubomir Ivanovic, prin petițiunea înregistrată la No. 18213 din 15 Iunie 1898, contra d-lor N. Crătunescu și Mitescu pentru anularea testamentului olograf lăsat de defunctul Atanase Cristescu ;

Având în vedere și cererea de intervenție făcută de d-na Eufrosina Țânțu prin petițiunea înregistrată la No. 33261 din 28 Septembrie 1898 pentru plata legatului său consistând în o rentă viageră a 300 lei lunar ;

Având în vedere conclusiunile luate de părți în instanță ;

Având în vedere că din actele prezentate, din desbaterile urmate în instanță și conclusiunile scrise a părților, în fapt se constată că d-l Atanasie Cristescu, încetat din viață la 16 Martie 98, a lăsat un testament olograf cu data din 22 Decembrie 1897 prin care instituie legatari universalii pe d-nii N. Crătunescu și N. Mitescu asupra întregii sale averi mobile și imobile aflătoare în momentul decesului său, cu sarcina de a se plăti din venitul acestei averi, d-nei Eufrosina G. Țânțu, pe tot timpul cât va trăi ea, câte trei sute lei lunar, iar cu restul venitului întregii averi, a se înființa în casele sale din București, strada 13 Septembrie No. 18, un asil pentru întreținerea bătrânilor infirmi și cu desăvârșire săraci, făcându-se atâtea paturii cât va permite restul venitului averii sale, la care se va

adonga după moartea d-nei Eufrosina E. Țânțu și legatul său ;

Intre alte dispozițiuni testatorele, mai hotărăște prin testamentul său că în cazul când unul dintre legatarii săi universalii va înceta din viață saū ar refusa, — toate sarcinile rămân asupra celui care va supraviețui ; — iar în partea finală, acest act de ultimă voință glăsueste că executorii testamentului vor fi tot persoanele instituite legatari universalii :

D-na Maria Ivanovic în calitate de soră a defunctului Atanase Cristescu, prin acțiunea sa introductivă de instanță cere anularea acestui testament pentru următoarele motive :

1. Că testamentul conține o substituțiune fideicomisariă în favoarea unei persoane incerte și incapabile de a primi, și

2. Că conține o substituțiune fideicomisariă bilaterală în persoana legatarilor universalii.

Primul motiv de anularea testamentului :

Având în vedere că reclamanta își întemeiază acțiunea pe interpretarea ce dă depozitiilor testamentare, în sensul că intimații d-l Crătunescu și Mitescu fiind chemați numai cât a administra averea testată, iar veniturile toate a-le transmite adevăratului legatar, anume : azilul de infirmi, urmează că ei nu sunt legatari universalii, ci persoane interpuse și executori testamentari ;

Considerând că în interpretarea testamentelor ca și a convențiilor, ceea ce are a se cerceta și stabili, este intențiunea autorului testamentului, care se va obține nu atât din terminologia întrebuițată, pe cât din natura dispozițiilor testamentare, ele fiind concretizarea voinței și reflexiunei dispunătorului ;

Că în specie, din contextul testamentului atacat în nulitate, se constată că, testatorele At. Cristescu, orî de câte orî își manifesta dorința de a se face ceva, dă d-lor Crătunescu și Mitescu calitatea de legatari universalii, iar în partea finală îi însărcinează a fi și executorii ai acestui testament și această parte, în deosebii, caracterizează vădit cunoștința testatorului asupra naturii dispozițiilor actului său, cum și distincțiunea ce înțelege a face între calitatea de legatar universal și cea de executor testamentar ;

Că pe de altă parte, dacă natura dispozițiilor acestui testament arată, neîndoios că def. At. Cristescu, a înțeles să instituie pe d-nii Crătunescu și Mitescu ca legatari universalii, termenii întrebuițai în testament, pe cât de clari, pe atât de conformi cu natura acestor dispozițiuni și cu care să armoniază în totul, confirmă în mod absolut că testatorele a avut această intențiune ;

Având în vedere că, reclamanta susține că defunctul At. Cristescu dispunând prin testamentul său, că tot venitul întregii sale averi, la o epocă dată, trebuie a fi întrebuițat numai pentru întreținerea azilului de infirmi, urmează că intimații numai pot avea calitatea de legatari universalii, pentru că ei nu primesc nici o liberalitate în folosul lor cât de mică ar fi ea ;

Considerând că, pentru a se dobândi de cine-va calitatea de legatar universal, este suficient a avea vocațiune la totalitatea patrimoniului testat de defunct, independent dacă de fapt instituitului legatar universal nimic

nu i-ar mai rămânea din liberalitatea făcută lui, fie din cauza multor sarcini de care e grevat legatul universal, fie din cauză că datoriile anterioare decesului ar absorbi activul averii;

Considerând că At. Cristescu dispunând prin testamentul său, că numai venitul averii testate, este destinat azilului de infirmii, rezultă că nuda proprietate a întregii aceste averi, aparține legatarilor universalii; că pe de altă parte, în ipotesa când legatele particulare și chiar întreaga dispozițiune principală din testament, nu s'ar putea aduce la îndeplinire, conform voinței testatorului, urmează că întreaga avere vă rămânea legatarilor universalii, pentru că așa e dispus prin testament, și o dispozițiune contrară nu este nici exprimată și nici subînțeleasă; că, prin urmare din toate dispozițiunile și termenii testamentului defunctului At. Cristescu, rezultă clară intenția sa, și e manifest, că dânsul institue, pe d-nii Crătunescu și N. Mitescu, ca legatari universalii.

Considerând că calitatea de executor testamentar, nu exclude pe aceia de legatar universal, când ambele sunt conferite uneia și aceleiași persoane, câtă a se considera valabile dispozițiunile testamentului și din acest punct de vedere;

Având în vedere că reclamanta, în anularea acestui testament, mai susține că el conține dispozițiunea fideicomisară, în acest sens, că defunctul voind a gratifica o persoană incertă, «*azilul de infirmii*», persoană incapabilă de a primi liberalități, a luat calea indirectă, prin instituirea d-lor Crătunescu și Mitescu de fiduciar, pentru a obvia inconvenientul neînălăturabil al anulării dispozițiunii, în baza art. 808 c. civ., dacă ar fi luat calea directă;

Considerând că legiuitorul român sub inspirațiunea spiritului timpului modern, în noua organizațiune socială croită prin marea revoluțiune din Franța și prin imitațiune a vederilor de care a fost călăuzit legiuitorul francez, a consacrat în dispozițiunile art. 803 c. civ. principiul, constituind regula generală, că substituțiunile sau fideicomisele sunt prohibite, și în dorința de a garanta cu eficacitate prin această prohibițiune, realizarea țintei vizate de el, anume: egalitatea ce trebuie să regească între membrii aceleiași familii, înlesnirea circulațiunii bunurilor din mână în mână și ridicarea creditului în general, a decretat nulitatea dispozițiunilor testamentare, având caracterul substituțiunilor fideicomisare;

Considerând că legiuitorul, de și prin art. 803 c. civ. întrebunțează separate cuvintele «*substituțiunile și fideicomisele*», explicative una alteia, în realitate înțelege a vorbi de substituțiunea fideicomisară, existentă și în legiuirea veche a codului Calimach sub numele de «*suborânduire fideicomisară*», și deci în speciă, în analiza și interpretarea dispozițiunilor testamentului defunctului Atanase Cristescu atacat în nulitate, ca fiind făcut cu călcarea dispozițiunilor art. 803 c. civ., trebuie a se avea în vedere condițiunile de existență a substituțiunilor fideicomisare;

Considerând că cea ce caracterisă o substituțiune fideicomisară, este dispozițiunea prin care testatorele însărcinează pe o persoană gratificată în primul ordin,

de a păstra în tot timpul vieții sale bunurile obiectului legatului și în urmă a-le restitui la moartea sa unei a treia persoane, gratificată în al doilea ordin;

Având în vedere că At. Cristescu instituind legatari universalii pe d. Crătunescu și Mitescu cu sarcina înființării unui azil de infirmii, *persoană incertă*, și întreținerii căreia se destină întreg venitul averii, prin aceasta n'a făcut o dispozițiune, având caracterele unei substituțiunii fideicomisare, căci în primul loc, întimații nu joacă rolul de fiduciar, însărcinați a conserva bunurile cu care sunt gratificați până la moartea lor și în urmă a le trasmite unei alte persoane, ci au caracterul de legatari universalii, în a doua ordine de idei, dacă dispozițiunea testamentară, consistă în a se întrebunța de legatarii universalii, venitul averii succesoriale la crearea și întreținerea unui azil de infirmii, prin aceasta nu se afirmă și o transmisiune, adică o nouă instituire de legatari în favoarea acestui azil; că, dispozițiunea atacată în nulitate, ca substituțiune fideicomisară, fiind un simplu legat *sub modo*, el este permis de lege și deci valabil;

Având în vedere obiecțiunea făcută de reclamantă că azilul de infirmii ce cată a se înființa fiind în realitate persoană incertă și dar incapabilă de a primi, dispozițiunea aceasta este nulă și din acest punct de vedere, în baza art. 803 c. civ.;

Considerând că fundațiunea instituțiunii de binefacere, având scopuri umanitare și recunoscute utile societății, de și persoane civile, pentru a li se da însă o existență juridică, nu în tot-d'auna le este necesară o prealabilă autorizațiune legală, pe considerațiunea că, pe cât timp nu sunt contrare nici bunelor moravuri, și nici legile le prohibă, crearea lor este permisă;

Că, testatorul întru cât are dreptul, în viață fiind, a da existență unei instituțiunii de binefacere folositoare societății și permisă de lege, liber este—și face o valabilă dispozițiune, când prin testament transmite avuțul său sub formă de sarcină grevând pe legatarul universal, unei persoane juridice, ce și va avea existența după moartea sa,— cum e în specie crearea azilului de infirmii, dorită de At. Cristescu; Că dispozițiunea în favoarea acestui azil nu poate fi privită ca un legat făcută unei persoane incerte, căci ea nu este de cât o sarcină și care nu lasă în suspensiune proprietatea patrimoniului testatorului, până la epoca înființării azilului de infirmii, — întru cât proprietatea aparține până atunci legatarilor universalii, persoane existente și capabile de a primi, — și în vedere că cea ce legea urmărește prin dispozițiunile art. 803 c. c., ca proprietatea să nu rămână nici un minut fără stăpân să constată în specie că acest scop e pe deplin ajuns, prin dispozițiunile acestui testament.

Al doilea motiv de nulitate.

Având în vedere că reclamanta mai cere nulitatea acestui testament și pe motivul că el conține o substituțiune fideicomisară bilaterală în persoana legatarilor universalii;

Considerând că în adevăr, testatorele dispunând că: în cazul când unul dintre legatarii săi universalii ar înceta din viață sau ar refuza, toate sarcinele rămân

asupra celui care va supraviețui, prin această dispozițiune nu a făcut o liberalitate în sensul că legatarul supraviețuitor este gratificat în două ordine de succesiune,—pentru că ambii legatari universalii sunt instituți direct de autorul testamentului și deveniți proprietari cu vocațiune pentru totalitatea succesiunii în același moment, epoca morții testatorului;

Că din copriusul acestei dispozițiuni și al redactării sale, care e aproape copia fidelă a art. 804 c. civ., rezultă că Al. Cristescu, a dispus ast-fel, pentru a face mai clară voința sa, deși în realitate; nu era nevoie, fiind-că legea însăși prin art. 804 c. civ., regula această ipotază;

Că dacă testatoarele, în această dispozițiune finală, se ocupă nu numai de cazul când unul dintre legatarii săi universalii ar refuza său n'ar putea primi legatul, dar și de cazul când unul din ei ar înceta din viață, cas neprevăzut formal de art. 804 c. civ., de asemenea dispozițiunea este valabilă, căci ea trebuie a fi interpretată, în sensul că, testatoarele a avut *intențiunea* de a regula transmisiunea la epoca morții unuia dintre legatari, — *anterioară însă morții sale*, pe motivul că, testatoarele n'a exprimat voința sa în sens contrar — și o atare dispozițiune, chemată în doctrină: *substituțiune compendioasă*, este considerată ca o substituțiune vulgară, permisă de lege și intrând în prevederile art. 804 c. civ.;

Că așa fiind și acest motiv de nulitate este nefondat. Având în vedere că reclamanta, în subsidiar, revendică în calitate de moștenitoare a defunctului N. Cristescu, o parte din averea acestuia, a cărei valoare totală de 140000 lei în efecte publice s'ar afla coprinsă în averea lăsată de Al. Cristescu, frate cu cel întâiu;

Considerând că, în specie, prin acest cap de cerere se exercită de către reclamantă o acțiune în revendicare cu titlu de erede; că reclamanta, soră cu defunctul N. Cristescu, a căruia avere o revendică, deși rudă în grad succesibil, neavând însă sezină, este necesar pentru a exercita drepturile și acțiunile autorului său, a cere în prealabil și obținea de la tribunal trimiterea în posesiune a averii acestuia, — cerință pe care reclamanta n'a satisfăcut;

Considerând, pe de altă parte, că și intimații, d-nii Crătunescu și Mitescu, legatari universalii ai averii lăsată de Al. Cristescu, contestă că dețin averea revendicată întru cât n'au obținut nici ei trimiterea lor în posesiunea acestei averi, pentru a exercita drepturile și acțiunile cum și a răspunde la acțiunile îndreptate în contra lor, urmează ca reclamanta înainte de îndeplinirea acestor condițiuni, nu poate exercita acțiunea în revendicare a averii rămasă de la defunctul N. Cristescu și că numai a i se reserva dreptul de a face această acțiune în urmă, după ce se va obține trimiterea în posesiune;

Având în vedere și cererea de intervenție făcută de d-na Țânțu prin petițiunea înregistrată la No. 23261/98;

Având în vedere că defunctul Al. Cristescu, prin testamentul său, obligă pe legatarii săi universalii a servi d-nei Efr. Țânțu, pe tot timpul vieții sale, o rentă de 300 lei lunar, plătabilă în prima zi a fie-cărei luni; că pe cât timp testamentul lăsat de defunctul Al. Cristescu, tribunalul îl găsește valabil în dispozițiunile

sale, urmează că cererea d-nei Țânțu este fondată și dar că a se obliga pe legatarii universalii a servi această rentă viageră, după ce mai întâi se vor plăti către stat taxele de înregistrare pentru acest legat;

Având în vedere că d-nii Crătunescu și Mitescu, n'au obiectat nimic asupra acestei cereri;

Având în vedere că d-na Țânțu a cerut a i se accorda și execuția provisorie, pe care tribunalul apreciind'o, o găsește că e fondată;

Pentru aceste motive, respinge, etc.

(ss) G. Ștefănescu, T. Popescu-Cudalbu.

Grefier, C. Radulian.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI COVURLUI, SECȚIUNEA I

Audiența de la 22 Octombrie 1898

Președenția d-lui N. C. DRĂGĂNESCU, Membru de ședință

Sentința No. 3272

Primăria orașului Galați cu Aron Segal

Contravențiuni la plata axiselor comunale.—Proces-verbal de constatare. — Când trebuie încheiat. — (Art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, și art. 104 din regulamentul ei; art. 175 din legea vamală).

Orî-ce infracțiune la plata taxelor de axe trebuie constatată prin procesul-verbal încheiat îndată după descoperirea ei, ast-fel că este nul dacă este încheiat a doua zi după descoperirea infracțiunii.

S'au ascultat: d-l avocat C. V. Benisache din partea apelantului Aron Segal, precum și d-l avocat I. Moșoiu, din partea Primăriei orașului Galați;

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Aron Segal contra decisiunii cu No. 8236/98 a primăriei orașului Galați, prin care s'a aprobat procesul-verbal No. 3347/98 încheiat de Ștefan V. Tafovici, controlorul comunei Galați, de Constantin I. Moscu, perceptor comunal și de Apostol Chiriac, guard comunal relativ la constatarea unui fapt de contrabandă imputat numitului apelant;

Având în vedere că faptul de contrabandă imputat apelantului este că prin punctul gării Galați, ar fi introdus în oraș un număr de 69 saci cu făină ordinară de grâu, în greutate de câte 100 kilograme pe fie-care sac, fără să fi plătit taxă de câte 50 bani pentru fie-care sută de kilograme, impusă de Primărie pe baza legii maximumului;

Având în vedere că apelantul cere anularea procesului-verbal de constatarea acestei contrabande pentru următoarele motive:

1. Că prin procesul-verbal apelat se afirmă că descoperirea contrabandei a avut loc în ziua de 17 Iulie a. c., iar procesul-verbal de constatare nu s'a făcut îndată, ci a doua zi la 18 Iulie a. c., prin urmare s'a violat art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale și art. 175 din legea generală a veniturilor;
2. Că procesul-verbal nu s'a redactat la biuroul vamal de la gara Galați care era cel mai apropiat de locul unde se pretinde că s'a comis contrabanda, ci la biuroul central, prin urmare s'a violat art. 106 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, (art. 177 din legea veniturilor și art. 8 din legea perceperei taxelor comunale);
3. Că s'a violat art. 178 din legea

generală a vămilor prin faptul că s'a ridicat marfa în loc să fie lăsată în depositul căilor ferate a căreia direcțiune este o instituțiune solvabilă; 4. Că confiscarea s'a făcut prin exces de putere, căci marfa consistă din făină ordinară care după tabloul de taxele încuviințate a se percepe de comuna Galați, conform legii maximumului nu era impusă la nici o taxă.

În cât privește primul motiv.

Considerând că conform art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, combinat cu art. 175 din legea vamală și art. 8 din legea pentru perceperea taxelor comunale, ori-ce infracțiune prevăzută de legea de perceperea taxelor de axise va fi constatată printr'un proces-verbal dresat îndată după descoperirea ei;

Considerând că în specie prin procesul-verbal a căruia anulare se cere, se afirmă că descoperirea faptului de contrabandă imputat apelantului, s'a făcut în ziua de 17 Iulie 1898, ora șase post meridian, iar procesul-verbal de constatarea acestei contrabande s'a dresat a doua zi la 18 Iulie ora 11 a. m.;

Având în vedere că în cursul lui Iulie soarele apune la ora 7 și 40 minute, ast-fel că de la ora 6 și până la ora 7 și 40 minute agenții constatorii aveau destul timp material, dacă nu de a termina cercetarea și încheierea procesului-verbal, dar cel puțin de a începe ca să adune probele necesare pentru constatarea contrabandei și a continua a doua zi cu adunarea lor și dresarea procesului-verbal;

Că agenții care au încheiat procesul-verbal neprocedând ast-fel și încheind a doua zi procesul-verbal, prin acest fapt a violat art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale (art. 175 din legea vămilor și art. 8 din legea perceperei taxelor comunale).

Că ast-fel fiind, fără a mai discuta cele-l'alte motive invocate de apelant, apelul său urmează a se admite. Pentru aceste motive admite apelul, etc.

(ss) N. C. Drăgănescu, Al. I. Săbăreanu.

Grefier (s) C. Zaharia.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, SECȚIA COMERCIALĂ

Audiența de la 25 Februarie 1898

Președinția d-lui P. OBEDENARU, Judecător
Sentința No. 421

A. Mărculescu cu Elena Fănuță și Stamate Dinescu.

Poprire.—Contestațiune.—Ce este contestațiunea.—Cine este în drept a o face.—Soția separată de bunuri de soțul său.—Dacă poate face contestațiune la propria făcătura de un creditor al soțului său, pe sume de bani ce aparțin soției și deținute de o altă persoană.

Contestațiunea este singura cale mai eficace și mai repede prin care terții, ale căror interese se află lovite printr'un act judecătoresc, pot obține, pe cale sumară, recunoașterea drepturilor lor, pentru că nicăeri legea nu le interzice dreptul de contestațiune când li se sequestrează sau urmărește sume care de și ale lor, se găsesc însă în mâna altei persoane.

Ast-fel, soția separată de patrimoniul de soțul său, poate face contestațiune când un creditor al soțului face poprire pe sume de bani ce aparțin soției și aflate în mâna altei persoane.

S'a ascultat: d-l avocat Stavri Predescu, din partea apelantului A. Mărculescu, și d-l avocat I. G. Saita, din partea contestatoarei Elena Fănuță.

Tribunalul,

Asupra incidentului de neadmisibilitate a contestației: Având în vedere concluziunile orale ale părților; Având în vedere că A. Mărculescu, pe baza cărții de Judecată No. 2905/94 investită cu titlu executoriu, a poprit în mâinele lui Stamate Dinescu ori-ce sume de bani are sau avea să dea lui Căpitan Coandă;

Având în vedere că în contra acestei popriri Elena Fănuță a făcut contestațiune pe motiv că poprirea este făcută în urma separațiunii de patrimoniu ce a obținut contra fostului său soț Căpitan Coandă, așa că sumele poprite sunt proprietatea sa;

Având în vedere că contestațiunea având interes a face ca poprirea să fie anulată și desființată, singura cale este contestațiunea ca cea mai eficace și cea mai repede și singură care prin natura ei este la dispozițiunea terțiilor ale căror interese se află lovite prin un act judecătoresc, ca să obțină pe cale sumară, recunoașterea drepturilor lor;

Având în vedere că nicăeri legea nu prohibă terțiului dreptul de contestațiune când i se sequestrează sau urmărește sume care de și ale sale se găsesc în mâna altuia. În adevăr art. 461 pr. civilă prevede cazul când de fapt se găsesc mai multe popririi pe aceleași valori și decide că ele au a se judeca prin o singură hotărîre; apoi art. 462 arată că dacă sunt mai multe popririi și ar fi mai mulți creditorii, aceștia nu sunt nevoiți a face și ei popririi, ci le ajunge să intervină în instanța de validare ca să fie și ei recunoscuți ca creditorii, pot interveni la validare fără să mai facă popririi, iar nu și terței ale căror interese sunt lovite de un act judecătoresc.

Că ast-fel fiind incidentul urmează să fie respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge incidentul, etc.

(ss) P. Obdenaru, Em. Miclescu, A. Procopiu.

(s.s.) p. Grefier S. Niculescu

INFORMAȚIUNI

În fie-care Sâmbătă, între orele 5 și 6 p. m. d-l Gr. Maniu va ține la facultatea de drept din București, un curs de *Dreptul Maritim*, aprobat de Ministerul Instrucțiunii Publice și Senatul Universitar, conform noui legi a d-lui Sp. Haret.

ERATA

În speța importantei hotărîri a trib. Putna publicată în No. 3 de la 17 Ianuarie cor. la pag. 19, la începutul rëndului de la punctul doi s'a strecurat o mică eroare publicându-se «După atitudinea istorică a Moldovei» în loc de «După tradițiunea istorică a Moldovei».

BIBLIOGRAFIE

CREDITE FUNCIARE

I. JONESCU-DOLJ

Studii Istorie, Economic și Juridic

Cărtea aceasta merită o deosebită atențiune, ca una ce cuprinde istoricul înființării Creditelor funciare în alte țări și la noi, dezvoltarea Creditului funciar după votarea legii din 1878. În ea se tratează cu multă competență forma și natura juridică a Societăților de credit funciar, organizarea a Societății de credit funciar român, se arată operațiunile ei, condițiunile împrumuturilor, plata lor, privilegiile acordate societății, sequestrul, vinzarea.